

Greta Czupryniak, kustosz Muzeum Historycznego Miasta Krakowa (1963–2019)

Informacje o autorze: historyk, kustosz MK, zastępca dyrektora ds. programowych Muzeum Krakowa, <https://orcid.org/0000-0001-8460-0078>

Information about the author: historian, Curator at the Museum of Kraków, Deputy Director for Programme Policy at the Museum of Kraków, <https://orcid.org/0000-0001-8460-0078>

13 maja 2019 roku pożegnaliśmy na cmentarzu Rakowickim naszą koleżankę, Gretę Czupryniak. Greta należała do pokolenia historyków muzealników, którzy podjęli pracę w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa w połowie lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku, u schyłku PRL-u, a w przeddzień epoki wielkiej transformacji, i przez wiele kolejnych lat swoim zaangażowaniem budowali nasze Muzeum. Wśród tych, wtedy bardzo młodych ludzi, była Greta Czupryniak, ale i choćby piszący te słowa, a także przyszły dyrektor Muzeum, Michał Niezabitowski.

Greta Czupryniak urodziła się 7 lipca 1963 roku w Tarnowie jako córka Janiny z domu Gryl i Czesława Czupryniaków. Edukację szkolną rozpoczęła w murach Szkoły Podstawowej nr 119 w Krakowie przy ulicy Czerwieńskiego, którą ukończyła w 1978 roku. W latach 1978–1982 uczęła się w klasie o profilu humanistycznym w XIV Liceum Ogólnokształcącym przy ulicy Chełmońskiego w Krakowie.

Zarówno w szkole podstawowej, jak i w liceum Greta była aktywnym członkiem drużyn harcerskich. Należała do szczepu Gwiazdzysty Szlak ZHP, który w latach siedemdziesiątych i na początku lat osiemdziesiątych działał w szkołach na Azorach, zarówno w Szkole Podstawowej nr 119, jak i Liceum Ogólnokształcącym nr XIV. W liceum była członkiem Kręgu Instruktorów szczepu, który stał się częścią 19 Krakowskiej Lotniczej ZHP (19 KDHL im. Żwirki i Wigury).

Naturalną konsekwencją zainteresowań historią, wyniesionych ze szkoły średniej, było podjęcie studiów historycznych na Uniwersytecie Jagiellońskim. Studia odbyte w latach 1982–1987 Greta zakończyła obroną pracy magisterskiej 3 września 1987 roku.

Miesiąc wcześniej, 1 sierpnia tego roku, znalazła zatrudnienie w Bibliotece Naukowej Muzeum Historycznego Miasta Krakowa. Umowę o pracę o podpisała z ówczesnym

dyrektorem, Andrzejem Szczygłem, i odtąd aż do swojej przedwczesnej śmierci całą swoją drogę życiową związała z naszą instytucją. Tuż na początku pracy w Muzeum, na przełomie lat 1987 i 1988, podjęła, wraz ze swoimi kolegami z Muzeum, Michałem Maksymikiem i Jackiem Salwińskim, oraz z histo-

rykami z Archiwum Państwowego w Krakowie, Romanem Marcinkiem i Mariuszem Machynią, próbę budowy firmy zajmującej się usługami historycznymi. Wspólnie utworzone przez tę piątkę młodych historyków Biuro Usług Historycznych Klio przetrwało tylko kilka miesięcy na uwalnianym wtedy rynku usług, ale było ciekawym przypadkiem szukania nowych dróg i możliwości, charakterystycznym dla czasów zmierzchu komunizmu w Polsce.

Greta, po nieudanym eksperymencie łączenia pasji historycznej z działalnością na wolnym rynku, skoncentrowała się na swoim głównym obszarze zainteresowań – pracy w Bibliotece MHK i prowadzeniu archiwum zakładowego. Przygotowania do tego zakresu prac muzealnych uzyskiwała na kursach archiwalnych prowadzonych przez Archiwum Państwowe w Krakowie. To w Bibliotece MHK przeszła wszystkie szczeble kariery muzealnej: w styczniu 1990 roku awansowała na stanowisko starszego asystenta, we wrześniu 1992 roku na stanowisko adiunkta i wreszcie 1 kwietnia 1997 na stanowisko kustosa. W roku 2002 ukończyła Podyplomowe Studia Muzealne na UJ, co było oczywiście istotnym elementem podnoszenia kompetencji zawodowych pani kustosz.

Greta skrupulatnie wykonywała wszystkie obowiązki związane z bieżącym funkcjonowaniem Biblioteki Muzeum, opracowywała zbiory, pełniła dyżury w czytelni, była przez wiele lat wiceprzewodniczącą Komisji Zakupów Bibliotecznych. Uczestniczyła w przejmowaniu i porządkowaniu zasobów likwidowanego na początku lat dziewięćdziesiątych Muzeum Lenina, a także w roku 1993 przewodniczyła komisji

Greta Czupryniak na vernisażu wystawy *Koszyce – Kraków. Na wspólnej drodze*, pałac Pod Krzysztoforą, fot. Tomasz Kalarus, 6 września 2011 r.

448

zajmującej się inwentaryzacją zbiorów archiwum Cricoteki.

Najważniejszym zadaniem pani kustosz przez wiele lat pracy w Muzeum była opieka nad archiwum zakładowym. Z wielkim zaangażowaniem podchodziła do swoich obowiązków w tym zakresie. Starła się, aby zasoby archiwum były gromadzone w sposób właściwy i odpowiednio zabezpieczone. Nie zawsze było to łatwe w instytucji, która od początku XXI wieku przechodziła niemal nieustanny remont swojej głównej siedziby – pałacu Pod Krzysztoforą.

Swoje obowiązki biblioteczne i pracę na rzecz archiwum zakładowego łączyła przez wiele lat z pasją historyka badacza. Najważniejszym projektem muzealnym, w którym uczestniczyła, była realizacja wielkiej wystawy *Kraków – europejskie miasto prawa magdeburskiego 1257–1791*, otwartej 5 czerwca 2007 roku w pałacu Pod Krzysztoforą w 750. rocznicę lokacji Krakowa na prawie magdeburskim. Wystawa ta była fundamentalnym projektem MHK pierwszej dekady XXI wieku, budującym pozycję naszego Muzeum na wiele lat. „Projekt lokacyjny”, zainicjowany przez dyrektora Michała Niezabitowskiego, w jego głównej części – wystawie w pałacu Pod Krzysztoforą, z towarzyszącym monumentalnym katalogiem, został przygotowany przez zespół kuratorski w składzie: dr Grażyna Lichończak-Nurek, kustosz Marta Marek i kustosz Greta Czupryniak. W czasie prac nad wystawą, w okresie od kwietnia 2006 do listopada 2007 roku, Greta została wyłączona z zespołu Biblioteki MHK i był to jedyny okres w jej ponad 30-letniej pracy w Muzeum, kiedy nie była członkiem zespołu muzealnej Biblioteki Naukowej.

W roku 2011 kustosz Greta Czupryniak pełniła funkcję kuratora wystawy czasowej *Koszyce – Kraków. Na wspólnej drodze*. MHK i Wschodniosłowackie Muzeum w Koszycach od wielu lat współpracują z sobą, wymieniając się doświadczeniami i wystawami. Greta była kuratorką ze strony krakowskiej jednej z takich wystaw, otwartej w pałacu Pod Krzysztoforą 6 września 2011 roku.

Ważną częścią dorobku naukowego Greta Czupryniak jest cykl artykułów opublikowanych w „Krzysztoforach. Zeszytach Naukowych Muzeum Historycznego Miasta Krakowa”. Artykuły te stanowiły rozwinięcie jej zainteresowań jeszcze z okresu studiów i były poświęcone rytowi pogrzebowemu w Rzeczypospolitej w XVI wieku. Część pierwsza

Greta Czupryniak na vernisażu wystawy fotograficznej Marka Lisanskiego (na fotografii z lewej strony) *Moje Koszyce. Mój Kraków*, z prawej dyrektor Muzeum Krakowa Michał Niezabitowski, pałac Pod Krzysztoforą, fot. Andrzej Janikowski, 19 czerwca 2015 r.

Pogrzeby królewskie ukazała się w 29. zeszycie w 2011 roku, część druga *Pogrzeby szlacheckie* – w 32. zeszycie w 2014 roku i wreszcie część trzecia *Pogrzeby mieszczan* – w 34. zeszycie w 2016 roku. Opracowania te, ważne w bibliografii Muzeum Krakowa, powstały jako efekt współpracy pani kustosz z wieloletnim kuratorem Muzeum, dr Grażyną Lichończak-Nurek, która była osobą wspierającą w pracy naukowej nad tymi publikacjami.

Niestety, kolejne projekty muzealne z udziałem kustosz Greta nie były już możliwe. Bezwzględna, nieuleczalna choroba uniemożliwiła pracę naszej koleżance i po kilku latach doprowadziła do Jej śmierci. Greta Czupryniak zmarła 3 maja 2019 r. w Krakowie.

Greta Czupryniak na vernisażu wystawy *Budowali nowoczesny Kraków* w Starej Synagodze, fot. Tomasz Kalarus, 18 marca 2015 r.